

September 2020

Forslag til nye kriterier for udpegning af urørt skov

Nedenfor fremgår forslag til rammer og kriterier for den kommende udpegning af mindst 6.000 ha ny urørt skov på statens arealer. Rammerne er forudsætninger for udpegningerne, mens kriterierne konkret styrer udpegningen af urørt skov for at sikre en systematisk, målrettet og transparent udpegning med størst mulig effekt for dansk biodiversitet.

Repræsentanter for forskningsinstitutioner, der har rådgivet aftalekredsen i forbindelse med udarbejdelse aftalen om udmøntning af midler afsat på finansloven for 2020 til urørt skov på statens arealer, samt repræsentanter for grønne interesseorganisationer, Det Grønne Kontaktudvalg og Skovrådet er i juni 2020 blevet hørt om deres anbefalinger til opdatering af rammer og kriterier.

På baggrund af tilbagemeldingerne foreslås nedenstående rammer og kriterier i processen med den kommende udpegning af urørt skov.

Rammer for udpegning

- Der udpeges sammenhængende skovarealer i form af hele skove eller dele af større skovområder. Der udpeges såvel helt små skove med høj værdi for biodiversiteten som store skove eller store skovområder. Som udgangspunkt udpeges skove under 200 ha i deres helhed.
- I de hele skove/skovområder indgår og medregnes mindre (< 20 ha) lysåbne naturarealer inden for skovgrænsen i det samlede udpegningsareal, herunder nylige rydninger, som kan gro til med skov. Lysåbne naturarealer, der ligger uden for skovgrænsen, medtages i overvejelser om forvaltning af det samlede naturområde, men medregnes ikke i urørt udpegningen.
- Når der udpeges dele af større skovområder, tilstræbes det ved opdelingen, at der sikres en let genkendelig afgrænsning af det urørte areal, der samtidig sikrer en fremtidig hensigtsmæssig forvaltning – f.eks. veje, vandløb eller lignende.
- Det tilstræbes at friholde særligt værdifulde fladedækkende fortidsminder (højryggede agre og oldtidsagre) fra udpegningerne for at kunne forebygge skade på fortidsminderne.
- Infrastruktur som skovveje og faciliteter til understøttelse af friluftsliv kan fortsat udvikles og tilpasses i de udpegede urørte skove, ikke mindst for at kunne understøtte naturoplevelser, formidling af naturværdier og sikre, at evt. konflikter mellem brugergrupper og i forhold til naturværdierne kan håndteres.
- I forbindelse med etablering af nye friluftsfaciliteter skal der ske en afvejning mellem faciliteternes betydning for friluftslivet, for naturværdierne samt for områdernes integritet som vild natur. Mulighederne for friluftslivet i den enkelte skov fastlægges i forvaltningsplanerne. Der udarbejdes en overordnet ramme for forvaltning af friluftsliv.
- Der tages hensyn til lovbestemte bindinger som fredninger, Natura 2000 og fortidsminder. Udpegning som urørt skov sker under forudsætning af, at det ikke er i strid med gældende fredningsdeklarationer og andre juridiske bindinger, eller at det vurderes muligt efterfølgende at opnå

dispensation eller justering af bindingen, så der ikke længere er modstrid. Det forudsættes, at statens forpligtelse til opretholdelse af skovenes lysåbne § 3-arealer og Natura 2000 naturtyper kan dækkes gennem muligheden for naturpleje til sikring af habitatnatur i de urørte skove, og at statens plejepligt for fortidsminder kan varetages uanset urørt udpegningen.

Kriterier for de konkrete udpegninger

Naturstyrelsen vil i prioriteret rækkefølge lægge vægt på følgende ved de konkrete udpegninger:

Arealer, der anbefales fra forskningsside

1. Udpegningerne vil tage udgangspunkt i de løvskove, der anbefales i biodiversitetsanalysen "Biologiske anbefalinger om udpegning af skov til biodiversitetsformål på statens arealer. Forskningsbaseret rådgivning fra Københavns og Aarhus Universiteter i forbindelse med regeringens Naturpakke" fra 2017".

Anden biodiversitetsskov

2. "Anden biodiversitetsskov" blev i 2018 udpeget med henblik på at kunne sikre lyskrævende sjældne skovarter og fladedækkende fortidsminder. Arealer hidtil udpeget som *anden biodiversitetsskov* vil være kandidater til ny urørt skov i det omfang, det vil være muligt at gennemføre gavnlig forvaltning (f.eks. skovgræsning, sikring af fladedækkende fortidsminder, sikring af gamle egetræer m.v.) for områdernes natur- og kulturhistoriske værdier. Kategorien anden biodiversitetsskov udgår dermed. Arealet overføres dels til ny udpegning af urørt skov, mens resten vil indgå i de statsejede skovarealer, der forvaltes med naturnær skovdrift.

Understøttelse af større områder med vildere natur med både skov og lysåben natur

3. Udpegning af urørt skov kan bidrage til at understøtte samspillet mellem skov og lysåbne arealer i større sammenhængende områder med græsning, f.eks. eventuelle naturnationalparker. Udpegninger skal derfor om muligt etableres i større sammenhængende naturområder og på tværs af naturtyper, således at der også er lysåben natur og overgange mellem skov og lysåben natur. Der kan derfor udpeges yderligere arealer grænsende op til den forskningsmæssige anbefaling om arealer, jf. kriterie nr. 1, så det samlede område med græsning kan gøres større og derved øge biodiversitetspotentialet.

Forsøgsarealer

4. I det omfang forsøgsarealer anlagt af de danske universiteter optræder i de udpegede skove, indgår disse i udpegningen. Er forsøgene i modstrid med formålet med udpegningen af skov til biodiversitetsformål (for eksempel hugstforsøg), ophører forsøget inden for en periode efter nærmere aftale med den relevante forskningsinstitution. Særligt forskningsmæssigt værdifulde forsøgsarealer (f.eks. hugstforsøg med en varighed ud over de næste 10 år for løvskov og 50 år for nåletræsplantager), kan dog undlades fra udpegning.

Frøavlsbevoksninger

5. Frøavlsbevoksninger inden for de udpegede arealer ophører som udgangspunkt med frøproduktionen. Dog undlades særligt værdifulde frøavlsbevoksninger fra udpegningen.

Økonomiske betragtninger

6. For at sikre en omkostningseffektiv udlægning udlægges det areal med de laveste omkostninger, hvis valget står mellem 2 eller flere arealer, hvor biodiversitetspotentialet alt andet lige er stort set ens. Alle typer omkostninger indgår.